**LÄNSI- JA SISÄ-SUOMEN OIKEUSAPU- JA EDUNVALVONTAPIIRI**
**PL 143**
**40100 JYVÄSKYLÄ**
**Puh. 029 56 60840, 050 3800179**

**LAUSUNTO**
**6.3.2017**

**LAKIVALIOKUNNALLE**

Asia: HE 270/2016 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi tuomioistuinlain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta

Länsi- ja Sisä-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiiri esittää lausuntonaan kunnioittavasti seuraavaa:

Yleistä

Länsi- ja Sisä-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiiriin kuuluu neljä oikeusaputoimistoa: Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan, Keski-Suomen sekä Pirkanmaan oikeusaputoimistot, joiden johtavia julkisia oikeusavustajia on kuultu lausuntoa annettaessa. Myös Pietarsaaren edunvalvontatoimiston henkilöstöä on kuultu asiassa.

Yritysten saneerausta ja ulosottovalituksia koskevat asiat

Länsi- ja Sisä-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiirin osalta koemme, että yrityssaneerausten ja ulosottovalitusten siirtäminen Keski-Suomen käräjäoikeudesta Pohjanmaan käräjäoikeuteen ei ole tarkoituksenmukaista. Keski-Suomen käräjäoikeudessa on panostettu ja erikoistuttu kyseisiin asioihin ja saavutettu osaamista kyseisen asiaryhmän osalta.

Istuntopaikkojen lakkauttaminen

Länsi- ja Sisä-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiirin osalta istuntopaikkojen lakkauttamien koskee merkittävimmin Etelä-Pohjanmaan sekä Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan oikeusaputoimistoa.

*Etelä-Pohjanmaan oikeusaputoimisto*

Etelä-Pohjanmaan oikeusaputoimistolla on toimipaikat Seinäjoella, Alavudella, Kauhajoella ja Lapualla.

Ehdotuksen mukaan nykyisistä Etelä-Pohjanmaan käräjäoikeuden neljästä sivuistuntopaikasta lakkautettaisiin kolme: Alajärvi, Alavus ja Kauhajoki. Istuntopaikat jäisivät edelleen Seinäjoelle sekä Kauhavalle.

Kauhajoen istuntopaikan käyttöastetta on melko hyvä, koska siellä järjestetään istuntoja viikoittain, keskimäärin 5 - 6 istuntopäivää kuukaudessa. Tämän vuoksi Kauhajoen istuntopaikka olisi hyvä säilyttää myös jatkossa, ainakin siihen saakka, kunnes mahdollisuus osallistua oikeuden istuntoon sähköisen etäneuvotteluvälineen välityksellä on arkipäivää.

Istuntopaikkojen lakkauttamisen myötä pitkät välimatkat ja melko heikot liikenneyhteydet

heikentävät nykyisestä asianosaisten mahdollisuuksia osallistua käräjäoikeuden istuntoihin. Rikosasioiden osalta istuntopaikkojen vähentäminen lisää suurella todennäköisyydellä asiaosaisten ja todistajien poissaoloja, mikä aiheuttaa tarpeettomia istuntojen peruutuksia. Tämä aiheuttaa tehottomuutta oikeusaputoimistojen työssä, mutta myös turhia matkakuluja, mikäli istunto peruutetaan vasta siinä vaiheessa kun havaitaan, että kaikki asianosaiset eivät ole saapuneet istuntopaikalle. Tämän vuoksi oikeudenkäyntiin osallistumista sähköisesti videoneuvottelulaitteen välityksellä tulisi lisätä.

*Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan oikeusaputoimisto*

Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan oikeusaputoimistolla on toimipaikat Vaasassa, Kokkolassa sekä Pietarsaaressa.

Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan käräjäoikeuden yhdistyminen merkitsisi istuntopaikkojen jäämistä ainoastaan Kokkolaan ja Vaasaan. Yhdistymisen myötä Pietarsaaren istuntopaikka häviäisi, millä on suuri vaikutus myös oikeusaputoimiston toimintaan, koska Pietarsaaressa työskentelee kaksi oikeusavustajaa ja yksi oikeusapusihteeri. Toimipaikassa merkittävä määrä asiakaskunnasta on ruotsinkielisiä.

Pietarsaaren istuntopaikka on uudessa, tietoteknisesti hyvin varustellussa rakennuksessa, jonka käyttöaste on melko korkea. Näkemyksemme mukaan Pietarsaaren istuntopaikan käyttöaste on korkea ja sen lakkauttaminen kohottaisi Kokkolan istuntosalivarausten määrä siinä määrin, että käsittelyajat venyisivät huomattavasti, minkä vuoksi Pietarsaaren istuntopaikan säilyttäminen olisi asiakasnäkökulmasta tarpeen.

Myös Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan edunvalvontatoimistolla on toimipaikka Pietarsaaressa. Istuntopaikan lakkauttaminen Pietarsaaresta vaikeuttaisi päämiesten kuulemisia. Edunvalvonnan päämiehet ovat usein liikuntarajoitteisia ja heidän pääsynsä etäällä olevaan istuntopaikkaan on ns. keskivertokansalaista vaikeampaa.

*Keski-Suomen oikeusaputoimisto*

Keski-Suomen oikeusaputoimistolla on toimipaikat Jyväskylässä, Jämsässä, Viitasaaressa sekä Äänekoskella.

Ehdotuksen mukaan Keski-Suomen käräjäoikeuden ainoa istuntopaikka säilyisi edelleen Jyväskylässä, minkä vuoksi uudistuksella ei ole oleellista merkitystä Keski-Suomen oikeusaputoimiston kannalta.

*Pirkanmaan oikeusaputoimisto*

Pirkanmaan oikeusaputoimistolla on toimipaikat Tampereella, Akaassa, Mänttä-Vilppulassa sekä Sastamalassa.

Ehdotuksen mukaan Pirkanmaan käräjäoikeuden ainoa istuntopaikka säilyisi edelleen Tampereella, minkä vuoksi uudistuksella ei ole oleellista merkitystä Pirkanmaan oikeusaputoimiston kannalta.

<u>Pohjanmaan käräjäoikeuden käräjänotaaripaikat</u>

Länsi- ja Sisä-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiirissä on neljä julkisen oikeusavustajan virkaa, jossa vaaditaan ruotsin kielen täydellistä hallintaa. Nämä virat on sijoitettu Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan oikeusaputoimistoon. Kokemus tuomarin tehtävien hoitamisesta on yksi julkisen oikeusavustajan kelpoisuusvaatimuksista, joten näiden virkojen

rekrytoinnin turvaamiseksi myös jatkossa pidämme tärkeänä, että Pohjanmaan käräjäoikeudessa olisi jatkossakin kolme kokovuotista käräjänotaaripaikkaa, jonka kielikelpoisuusvaatimukset määräytyvät tuomioistuinlain 10 luvun 10 §:n 1 momentin mukaisesti.

Jyväskylässä 6.3.3017

Johtaja Teija Hyytiäinen